

bolezen, strašna vročina in nenavadna suša preteklega poletja v sosedni Istri, bolezen oljke in krompirja, verh tega pa še toča je več krajev istrijske kresije pahnilo v veliko nesrečo, zoper katero je treba hitre pomoči. V tem, ko si deželno poglavarstvo prizadeva od svoje strani pomagati kar more, se pa obrača tudi na milosernost Vašo in prosi, da bi siromakom pomagali ali z dnarjem ali živežem in žitom kakor koli. Vsaki dar bo hvaležno sprejet, in deželno poglavarstvo se bo podvzvalo vse, kar se mu bo v ta blagi cilj in konec izročilo, hitro razdeliti ubogim. — Poslednje dni smo imeli tukaj in po Krasu tako burjo, da je železnica na nekterih krajih med Terstom in Postojno tako zametena, da je zavoljo silnih zametov za nekoliko časa nehala vsa vožnja po železnici.

Iz Ljubljane. Po razglasu visokega c. k. deželnega poglavarstva so presvitli Cesar po sklepu od 19. p. m. županu-namestniku gosp. Janezu Guttman-u v priznanje njegovih velikih zaslug, da so bili v poslednji laški vojski ranjeni in v Ljubljano prepeljani vojaki po hišah v dobro skerb vzeti in za njegovo podporo vojaških zadev sploh, vitežki križ Franc-Jožefovega reda podelili, ob enem pa tudi celi srenji ljubljanski za domoljubno obnašanje do ranjenih in bolnih vojakov Svojo posebno hvalo naznaniti dali.

Iz Ljubljane 6. dec. Miklavžev sejm je v Ljubljani čedalje večji sejm, ne le zato, ker je čedalje več otrok, ki že komaj tega dneva pričakujejo, da bi jim sveti Miklavž prav veliko prinesel, temuč tudi zato, ker mamke same nikoli dosti nakupiti morejo, da bi svojim otročičem postregle. Ni tedaj čuda, da je Miklavžev sejm vsako leto bolj poln, zlasti pa tudi zato, ker dosti drugih mladih in starih „parkeljnov“, pa tudi nekterih „angeljčkov“ v ženski podobi na ta sejm iz družih namenov tiši, tako, da je zraven Miklavževih štantov na velikem tergu zvečer taka gnječa in stiska, da človek v drugih opravilih ne more ne naprej ne nazaj, ne v kako hišo in ne v kako štacuno tiste strani — z eno besedo: pot je tu kaka dva večera popolnoma zaperta; poleg tega pa so tudi šipe tukajšnih štacun v veliki nevarnosti. V imenu mnogih, ki se po pravici o taki ovéri navadne poti pritožijo, razodenemo sl. mestnemu magistratu željo, naj se Miklavžev sejm drugo leto prestavi na navadno sejm-mišo, kjer je za te štante dovolj prostora in sejm nobenemu ni na poti. Izgovor, da je Miklavžev sejm odnekad tukaj, ne velja nič, ker, kakor smo gori rekli, nekdanja prazna Ljubljana in pa sedanja polna je druga.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Novo postavo zastran časnikov je c. k. ministerski ukaz oklical 27. dan p. m., s katerim se dopolnjuje tiskarna postava od 27. maja 1852. Ta postava zapopada 4 razdelke. Pervi razdelk prenaša po smerti založnikovi, če nima vlada kakega pomislika nad tem, pravico izdajanja časnikovega njegovi udovi ali dednikom; — drugi razdelk veva, da opomin, ki ga je kak časnik od vlade dobil, zastara po 2 letih, ako ni bil v tem času vdrugeč opominjan ali se ni sicer kakega pregreška ukričil; tretji razdelk pa ukazuje tole: če kak časnik kaj takega piše, kar je po nezvestobi kakega urednika zvedil ali kar semu je po kaki drugi kazni podverženi poti povedalo, zapadeta vrednik in založnik, če ne imenujeta tistega, kdor jima je kaj takega povedal in se tedaj ta sam sakaznovati ne more, tudi takrat kazni po §. 39. in 40. tiskarne postave, če tudi v časniku pravita, da je to, kar povesta, le pravlica. (Kazen ali pokora po §. 39. je pa zapor (arest) od 14 dni do 3, v časih tudi do 6 mescov ali pa kazen na dnarjih od 50 do 500 gold.); — četerti razdelk pa določuje ravno to pokoro tudi takrat, če časnik nesnične reči ali izmišljene ali v svojem zapopadku prever-

žene ali po krivem tej ali uni osebi, tej ali uni oblastni (gosposki) pripisane reči — čeravno le po govorici družih naznanja, in če to samo na sebi tudi vsled splošne kazenske postave ni kazni podverženo, pa vendar utegne tega ali unega žaliti ali ga smešnega narediti, ali vladarstvo, cesarsko oblastnijo (gosposko) ali službino častkake posamezne gosposkine osebe kakor koli osramotiti, ali očitni mir in red nevarno zdražiti ali zaupanje do vlade kratiti. — Kako ojster je za časnike ta 4. razdelk, vsak na prvi pogled lahko vidi brez vsega komentára; najhuje je pa to, da pri takih nenatanko omejenih odločbah vredniki ne vejo vselej, kdaj da prestopijo mejo zapovedi, ker marsiktera reč se dá za pregrešek šteti, ako je časnik v rokah kakošnega sovražnika njegovega. Očitno je, da vsled te postave bojo mogli časniki zlo molčati. Ali je pa to tudi za državni blagor dobro, ne vemo. —

— Dvema dunajskima časnikoma „Neueste Nachrichten“ in „Presse“ je došel po c. k. policiji že prvi opomin.

— Deržavni zakonik od 3. t. m. naznanuje 10. novembra v Zürich-u podpisano pogodbo (traktat) med avstrijsko in francozko, in med avstrijsko, francozko in sardinsko vlado; vse te pisma so natisnjene v izvirni francozki besedi, kateri je pristavljena nemška prestava. — Poglavitni oddelki teh pogodb so našim bravcom že iz poprejšnih listov znani.

— Ker so tri leta pretekle, kar so po vseh deželah našega cesarstva ljudstvo šteli, in ker se ima po postavi to vsake tri leta ponoviti, se bo prihodnje leto 1860 to spet zgodilo.

— Cesarski ukaz od 29. nov. preklicuje staro postavo, po kateri je mogla vsaka judovska ženitev, da je bila veljavna, od ces. kresije dovoljenje dobiti. Ta postava nima po tem ukazu odslej nikjer v našem cesarstvu veljave več.

— Zastran pre naredbe zemljišnega davka, za katero je, kakor je našim bravcom znano, posebna komisija določena, ki bo svoje delo 15. dan t. m. začela, se po verjetnih naznanilih sliši, da se bo morebiti podlaga, po kateri se je dosihmal gruntni davek določeval, vsa druga naredila; namesto ta davek meriti po katastru, kateri je napravljen po tem, koliko donašajo posamne zemljišne parcéle (njiva, senožet itd.) dohodka, se bo morebiti vpeljal davek po katastru, kateri bo cenil vrednost zemljiš (Realitätenwerth-Kataster), pa ne enkrat za vselej, ampak po presodbah od časa do časa. — Dohodkini davek (Einkommensteuer) se bo nek vredil po čisto novi osnovi. V tej komisii, ki bo predvarjala davkovske reči, bo sedelo tudi 8 davku podverženih posestnikov iz nemških, slovanskih in ogerskih dežel našega cesarstva.

— Vodstva zalog zemljišne odveze in deželne komisije za odkupljenje in uravnanje zemljišnih bremen bojo v posamnih deželah našega cesarstva nehale biti, in že so te komisije razpušene v doljni Avstrii; njih opravila je prevzelo deželno poglavarstvo in stem je prihranjeno vsako leto blizo 20.000 gold. v eni sami deželi.

— Sliši se, da je do majnika odložena postava zavoljo vinskega davka deželnim poglavarjem vseh tistih dežel, kjer se vino prideluje, z naročilom poslana bila, naj si izvolijo komisijo zaupnih mož, in od njih pozvejo, kaj mislijo o pre naredbi te postave.

— Goveja kuga, ki se je zanesla menda po poljskih klavnih volih celó do okolice dunajske, se je v Galiciji že tako razširila, da jo dosihmal že v 7 kantonih imajo.

Iz Prage. Visokoučeni prof. Purkyne bo 17. dan t. m. svoj 72. rojstni god praznoval. Starček, še zmiraj bistrega duha in nevtrudljiv v svojem poklicu, slovi po celem svetu kot eden izmed prvih fizijologov dandanaš-

njega časa, in Slovan z dušo in telesom je vsemu slovan-skemu narodu v čast in slavo.

Iz Tiroljskega. Iz Inšpruka. Zdaj sta vendar dva iz laških Tirolov poklicana moža v zbor za posvetovanje srenjske postave v Inšpruk prišla. Govorita pa le po laško, ker večina družih zbornikov laški jezik razume.

Iz Ogerskega. Iz Pešta. Pri tukajšni višji deželni sodnii je ravno zdaj pravda zoper nekega gospoda, kateri je obdolžen, da je s tremi ženami na enkrat v zakonski zvezi živil.

— Protestanti v Kežmareku se čedalje bolj ustavljajo zoper jim dodeljene pravice evangeljske vere, ker niso zadovoljni s tem, kar se jim je dalo, akoravno je iz-perva ves svet mislil, da bojo kaj zadovoljni.

Iz Laškega. Sedaj je vendar enkrat gotovo, da bo kongres, ki ima nalogo poravnati laške homatije. Vsak, komur je ta reč le enmalo znana, bo lahko previdil, da tako težkega opravila še noben kongres ni imel kakor ga bo imel ta, ki se bo perve dni novega leta v Parizu snidel. Avstrijska in francozka vlada ste poslale povabila za ta kongres do 11 vlad, katerih vsaka naj ima po dva namestnika v zboru: eden izmed teh dveh naj bo minister unanjih oprav vsake vlade, drugi pa poslanec, ki ga ima vsaka vlada v Parizu. Sliši se po tem takem, da prvi namestnik avstrijske vlade bo grof Rechberg, francozke grof Walewsky, rusovske knez Gorčakov, pruske žl. Schleinitz; angleško vlado bo namestoval lord Palmerston; sardinska hoče poslati grofa Cavour-a, pa francozka vlada se ustavlja zoper njega; ali bo Cavour ali ne, se tedaj za gotovo še ne vé; papež bo poslal kardinala Antonini-ta. Angleški časnik „Globe“ piše, da „angleška vlada ne gré z zvezanimi rokami v kongres in da se bo v njem vedla čisto samostojna“. Od rusovske vlade piše po pismih iz Petrograda angleški časnik „Morning Post“ tako-le: „Lahko mi verjamete, da rusovska vlada zastran Italije še nič gotovega ni sklenila; tedaj se bo v kongresu ravnala kakor bojo okoljšine nanašale. Do avstrijske vlade je rusovska vlada še zmiraj merzla, pruski pa je car nagnjen“. V takih okoljšinah pač le sam Bog vé, kakošen bo konec kongresa. — Garibaldi je po „Triest. Zeitg.“ 26. nov. iz Genove kapitanu Baggio to-le pisal: „Z Vašo namero laške križarske vojske sem popolnoma ene misli; to je pravo, in se spodobi ljudstvu, katero, naj veljá kar hoče, svobodno biti želí. Kar pa jez nočem, je ime najvišjega vojskovodja (generalissimus-a). Vedite, da sem z Vami; to je zadosti. Če me potrebujete, pokličite me; al potem se mora res začeti boj!“ V Rimu so poslednje dni veliko ljudi zaperli, pa le tatove. Francozki mestni komandant je rimski policiji naročil, naj potira vse postopače iz mesta, ki nimajo nobene službe; policija je popisala vse take in jih je naštela 2013.

Iz Milana 30. nov. Da je težko Lombardom vladar biti, in da je v Milani od nekdanj gnezdo nezadovoljnikov, tega se tudi zdaj sardinska vlada vsaki dan bolj prepričuje. Mnogo strank je zdaj tukaj, in vsaka dela za svojo stran. Najmočnejša je stranka republikanska, kateri se pa sardinska vlada ne upa krepko na noge stopiti. Pokazala se je ta stranka najočitniše tisti dan, ko se je zvedilo, da je Garibaldi svoje dosedanje službe odvezan. Kakor blisk se je razširila ta novica po celem mestu in kmali je bil velik hrup po ulicah; upili so „Eviva Garibaldi!“ — pa tudi marsikter glas „Eviva la liberta“ in „abasso di traditori“ se je slišal v tem vpitji. Vojaki so bili oboroženi, ker bali so se, da zdaj in zdaj bi se ne začela kakošna prekucija. Vendar je potihnil spet hrup, zlasti ker je vlada previdno ravnala in nobenega razsajača ni zapreti dala.

Iz Francozkega. Iz Pariza 30. nov. „Moniteur“ oklicuje 3 pogodbe, ki so bile v Zürich-u med francozko,

avstrijsko in sardinsko vlado sklenjene. — Zraven tega poterjuje, da so povabila za kongres včeraj bile razposlane vsem vladam, ki se bojo tega zbora udeležile.

— „N. Pr. Zeit.“ piše iz Pariza, da je cesar Napoleon zavoljo Laškega v sila hudi zadregi in da ne vé, kako bi se rešil iz te zapletke, ker se je ondi vse drugač obernilo, kakor je mislil in želel. Zato pošilja enega zaupnika za drugim na Laško, da bi pravo zvedil; pismom svojih opravnikov ne verjame več, celó svojemu zvestemu maršalu Vaillant-u ne. „Francozke oči“, „francozke ušesa“ pravi — pa z glavo maje, ko eno hudo novico za drugo sliši iz Laškega. „Al imate kralja Garibaldi-ta I. že narejenega?“ je nek unidan svojega že vsega preplašenega ministra Walewskega vprašal.

Iz Španjskega. Iz Madrida 1. dec. Vojska zoper Marokance se je vendar le začela. Vradni madriški časnik naznanja, da je velika truma Maurov včeraj desno krilo našega tabora poleg Ceute napadla. Divizija Praseyeva je pa sovražnika nazaj zadervila. Maršal O'Donnell je vojsko peljal. Mi smo zgubili 120 vojakov, sovražnik pa veliko več. Kar ima še španjske armade v Afriko iti, se bo ne-utegoma v Malagi, Algesiras-u in Kadiks-u na morje podala. — Tudi francozke ladije so že vojsko začele zoper Marokance. 25. novembra namreč so Marokanci iz terdnjave Tctuanske začeli streljati na francozko ladijo „Bretagne“, ki je memo te terdnjave jadrjala. Admiral Romain-Desfosses je berž na to ukazal čveterim francozkim ladijam se ustaviti pred omenjeno terdnjavo in bombe spušati va-njo. Kmalí je utihnil strel Marokancov, ki so zapustili terdnjavo.

Iz Rusije. „Sev. Pč.“ piše: Konec oktobra so se vernili duhovni misijonarji, ki so 10 let v Kini bili, iz Pekinga v Petrograd nazaj. Nobeno prejšnje misijonstvo ni na ondašnjem rusovskem pokopališču toliko svojih rojakov pustilo kakor to. Misijonarji pravijo, da Peking po nečimernosti Mandžurske vlade zlo zlo hira, in da ondi ni nič dobrega pričakovati.

Loterijne srečke:

V Terstu 3. decembra 1859: 15. 27. 57. 73. 2.
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 14. decembra 1859.

Kursi na Dunaji

3. decembra 1859

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 103.—
v novem dnar. po 100 g. g. 68.90	4½% Teržaški lozi po 100 „ 124.—
5% nar. posojilo od l. 1854 „ 78.40	5% Donavske parabrod-
5% metalike „ 72.50	ske po g. 100 „ 104.—
4½% „ „ 64.40	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 83.—
4% „ „ 57.—	Knez Salmove po g. 40 „ 38.75
3% „ „ 43.—	Knez Palfyove po g. 40 „ 36.50
2½% „ „ 36.—	Knez Claryove po g. 40 „ 36.25
1% „ „ 14.—	Knez St. Genoisove po g. 40 „ 38.—
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgráz. po g. 20 „ 23.—
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinove po g. 20 „ 27.25
5% doljno - avstrijske g. 91.—	Grof Keglevičeve po g. 10 „ 14.—
5% ogerske „ 73.—	Denarji.
5% horvaške in slavonske „ 71.50	Cesarske krone g. 17.06
5% krajske, štajarske,	Cesarski cekini „ 5.87
koroške, istrijske „ 86.—	Napoleondori (20 frankov) „ 9.98
Deržavni zajemi z lotrijami	Souvraindori „ 17.20
Zajem od leta 1834 po 250 „ 340.—	Ruski imperiali „ 10.20
„ „ „ 1834 petink. „ 335.—	Pruski Fridrikdori „ 10.65
„ „ „ 1839 „ 118.25	Angleški souvraindori „ 12.48
„ „ „ 1839 petink. „ 114.50	Louisdori (nemški) „ 10.20
4% narodni od leta 1854 „ 112.50	Srebro (ažijo) „ 24.¼
Dohodkine oblig. iz Komo „ 17.25	